

ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้*

THE CITIZENSHIP IN DEMOCRACY SYSTEM OF PUBLIC ADMINISTRATION STUDENTS FOR THE GROUP OF SOUTHERN RAJABHAT UNIVERSITIES

สุนา ผาด่านแก้ว

Suna Padankeaw

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Bachelor of Public Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

Corresponding author E-mail: suna_pha@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 2) เปรียบเทียบความเป็นพลเมือง จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา, เกรดเฉลี่ย, และสถาบันการศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 350 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำพบว่า ด้านเคารพความแตกต่าง มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาด้านเคารพสิทธิผู้อื่น ($\bar{X} = 4.31$) ด้านเคารพหลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$) ด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ($\bar{X} = 4.25$) และด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ ($\bar{X} = 4.12$) ส่วน ด้านเคารพกติกา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.08$) 2) การเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.05 ด้านชั้นปีที่กำลังศึกษา และสถาบันการศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.001 3) ด้านแนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยพบว่า สาขาวิชาควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรับผิดชอบ เคารพสิทธิ ความแตกต่าง และหลักความเสมอภาค พร้อมทั้งจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางศาสนาและปลูกจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในสังคม

คำสำคัญ: ความเป็นพลเมือง, ระบอบประชาธิปไตย, นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

This research article aimed to 1) study the level of citizenship in a democratic system among Public administration students in the group of Southern Rajabhat Universities, 2) compare levels of citizenship based on personal factors including gender, age, year of study, grade point average (GPA), and institution, and 3) explore guidelines for developing citizenship in a democratic system. This study employed a mixed-methods approach. The quantitative research was conducted using a questionnaire to collect data, and the data were analyzed using statistical software to determine the mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.) from a sample of 350 Public administration students in Southern Rajabhat Universities. For the qualitative component, in-depth interviews were conducted with five key informants. The research findings revealed that 1) overall, the level of citizenship in a democratic system was high ($\bar{X} = 4.24$). When considering each aspect in descending order of mean scores, the highest was respect for diversity ($\bar{X} = 4.39$), followed by respect for the rights of others ($\bar{X} = 4.31$), respect for the principle of equality ($\bar{X} = 4.28$), social and public responsibility ($\bar{X} = 4.25$), self-responsibility and self-reliance ($\bar{X} = 4.12$), and the lowest was respect for rules and regulations ($\bar{X} = 4.08$), 2) In terms of personal factors, it was discovered that students of different ages had significantly different levels of democratic citizenship at the 0.05 level. There were also significant differences at the 0.001 level between years of study and educational institutions and 3) The recommendations suggested that academic programs create learning activities that encourage responsibility, respect for rights, diversity, and equality. Furthermore, activities promoting interfaith knowledge exchange and social participation should be implemented to improve democratic citizenship.

Keywords: Citizenship, Democratic System, Public Administration Students

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 71 กล่าวว่า รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น และ มาตรา 78 รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ (กลุ่มงานพัฒนากฎหมายวุฒิสภา, 2560) การพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมไทยเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญใน

การส่งเสริมความรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสร้างสรรค์ การศึกษาพฤติกรรมและแนวคิดของนักศึกษาในกลุ่มนี้จึงมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยในระยะยาว (ปริญญ์ เทวนฤมิตรกุล, 2555)

ในการพัฒนาประเทศทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรมนุษย์ดังนั้นอารยะประเทศจึงมุ่งพัฒนาประชากรในประเทศให้เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพราะพลเมืองคือผู้มีสิทธิรับผิดชอบและมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรมและยั่งยืนซึ่งเป็นรากฐานของสังคมประชาธิปไตย โดยลักษณะของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยประกอบด้วยเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนและผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง มีจิตสาธารณะและร่วมมือกับผู้อื่น ใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีวิจารณญาณ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมคือ หากประชาชนเป็นพลเมืองดี สังคมจะเกิดความสงบสุข ประชาธิปไตยเข้มแข็ง การบริหารประเทศโปร่งใส และประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน (ปรมต วรรณบวร และคณะ, 2560)

การศึกษาครั้งนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยสะท้อนถึงระดับความตระหนักรู้ด้านประชาธิปไตยของนักศึกษา ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรและการส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตยในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกแบบนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาด้านพลเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อศึกษาระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ และเปรียบเทียบความแตกต่างตามปัจจัยส่วนบุคคลที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าว ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองเชิงรุกและยั่งยืนในกลุ่มนักศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In -depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูล คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 2,805 คน และกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 82 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 71 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 70 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 68 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 59 คน รวมจำนวนทั้งหมด 350 คน โดยใช้สูตรเครจซี่ และ มอร์แกน ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิมีขั้นตอนดังนี้

จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งหมด 5 มหาวิทยาลัย จำนวน 2,805 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน และหาสัดส่วนจากกลุ่มนักศึกษาด้วยการสุ่มตัวอย่างนักศึกษาโดย การคำนวณกลุ่มตัวแบบแบ่งกลุ่ม ตัวอย่างเช่น การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ที่ 1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

$$\begin{aligned}\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{\text{จำนวนประชากร} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \\ &= \frac{572 \times 350}{2,805} \\ &= \frac{200,200}{7,991} \\ &= 71.3725 \approx 71\end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะได้ทั้งหมด จำนวน 71 คน ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆ ใช้วิธีการคำนวณในทำนองเดียวกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามมีค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.956 และได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน เลขที่โครงการวิจัย REC 066/65 วันที่รับรอง 8 ธันวาคม 2565 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ, อายุ, ชั้นปีที่กำลังศึกษา, เกรดเฉลี่ย, สถาบันที่ศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดระดับความเป็นพลเมืองระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ได้แก่ด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้, ด้านเคารพสิทธิผู้อื่น, ด้านเคารพความแตกต่าง,ด้านเคารพหลักความเสมอภาค, ด้านเคารพกติกา, และด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยถึง คณบดีที่เป็นต้นสังกัดของสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ กลุ่มราชภัฏภาคใต้ จำนวน 5 คณะ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถาม หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลความถูกต้องในการตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้ทั้งหมด 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

4.1 สถิติพรรณนา Descriptive Statistics สำหรับพรรณนาลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความถี่ (Frequency) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า T (T-Test) ในกรณีตัวแปร 2 ตัว และการทดสอบค่า เอฟ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA ในกรณีตัวแปร 3 ตัวขึ้นไป

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก คือประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 5 คน จากมหาวิทยาลัยกลุ่มภาคใต้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน เลขที่โครงการวิจัย REC 066/65 วันที่รับรอง 8 ธันวาคม 2565 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แก่ ชื่อ-สกุล, ตำแหน่ง, ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ได้แก่ด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้, ด้านเคารพสิทธิผู้อื่น, ด้านเคารพความแตกต่าง, ด้านเคารพหลักความเสมอภาค, ด้านเคารพกติกา, และด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัย นำเรียนถึงคณบดีที่เป็นต้นสังกัดของประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ กลุ่มราชภัฏภาคใต้ จำนวน 5 คณะ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขออนุญาตสัมภาษณ์ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลความถูกต้องในการตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้ทั้งหมด 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้โดยวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาโดยการถอดเทป (Transcription) เพื่อสรุปบทสัมภาษณ์อย่างละเอียด และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลร่วมกับผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และหลังจากนั้นสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาบทสรุปแบบบรรยายเชิงพรรณนา โดยการนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้” สรุปผลวิจัยได้ ดังนี้

1. ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ (n = 350)

ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ นักศึกษา	ระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้	4.12	0.82	มาก
ด้านเคารพสิทธิผู้อื่น	4.31	0.71	มาก
ด้านเคารพความแตกต่าง	4.39	0.71	มาก
ด้านเคารพหลักความเสมอภาค	4.28	0.79	มาก
ด้านเคารพกติกา	4.08	0.96	มาก
ด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม	4.25	0.81	มาก
รวม	4.24	0.80	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยแปลผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) (SD. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำพบว่า ด้านเคารพความแตกต่าง มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) (SD. = 0.71) รองลงมาด้านเคารพสิทธิผู้อื่น ($\bar{X} = 4.31$) (SD. = 0.71) ด้านเคารพหลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$) (SD. = 0.79) ด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ($\bar{X} = 4.25$) (SD. = 0.81) และด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ ($\bar{X} = 4.12$) (SD. = 0.82) ส่วนด้านเคารพกติกา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.08$) (SD. = 0.96) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	1.238	0.413	3.421	0.017*
ภายในกลุ่ม	364	43.772	0.121		
รวม	367	45.009			

*p<0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และได้เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ได้ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกอายุ

อายุ	$\bar{x}$	18-19 ปี	20-21 ปี	22-23 ปี	24 ปีขึ้นไป
18-19 ปี	4.28	-	0.01003*	0.13084	0.04019*
20-21 ปี	4.27		-	0.12082	0.03016*
22-23 ปี	4.15			-	0.09066
24 ปีขึ้นไป	4.24				-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่าเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 18 - 19 ปี มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 20 - 21 ปี และนักศึกษาที่มีอายุ 24 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีอายุ 18 - 19 ปี มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่านักศึกษาที่มีอายุ 20 - 21 ปี และนักศึกษาที่มีอายุ 24 ปีขึ้นไปตามลำดับ นักศึกษาที่มีอายุ 20 - 21 ปี มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 24 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีอายุ 20 - 21 ปี มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่านักศึกษาที่มีอายุ 24 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกชั้นปีที่กำลังศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	6	5.346	1.069	9.731	0.000***
ภายในกลุ่ม	362	39.664	0.110		
รวม	367	45.009			

*** $P < 0.001$

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบชั้นปีที่กำลังศึกษากับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 และได้เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ได้ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่กำลังศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
ชั้นปีที่ 1	4.30	-	0.013*	0.124	0.092
ชั้นปีที่ 2	4.29		-	0.111	0.105
ชั้นปีที่ 3	4.18			-	0.216
ชั้นปีที่ 4	4.39				1.180

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	5.58	1.395	12.807	0.000***
ภายในกลุ่ม	362	39.430	109		
รวม	367	45.009			

*** $p < 0.001$

จากตารางที่ 6 พบว่า การเปรียบเทียบสถาบันการศึกษากับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 และได้เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ได้ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามสถาบันการศึกษา

มหาวิทยาลัย	$\bar{x}$	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ สุราษฎร์ธานี	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครศรีธรรมราช	มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา	มหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ต	มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี	4.39	-	0.15626	0.16222	0.31612	0.35414
มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช	4.24		-	0.00596**	0.15986	0.19788

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกตามสถาบันการศึกษา (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ สุราษฎร์ธานี	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครศรีธรรมราช	มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา	มหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ต	มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา	4.23			-	0.15390	0.19192
มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูเก็ต	4.08				-	0.03802*
มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา	4.04					-

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 7 พบว่า เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

3. แนวทางในการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยหรือคณะ ควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เช่น “การเปิดเวทีพลเมืองรุ่นใหม่” ให้นักศึกษาได้อภิปรายปัญหาสังคมร่วมกันในลักษณะของการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องสิทธิพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในสังคมประชาธิปไตย

ควรปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและความเคารพในกติกาสังคม เช่น มีการบูรณาการกับการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา เช่น โครงการพัฒนาชุมชน หรือโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เรียนรู้บทบาทของพลเมืองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม หรือนำนักศึกษาออกไปทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรภาคประชาชน เพื่อฝึกการทำงานแบบมีส่วนร่วม เรียนรู้จากสถานการณ์จริง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยแปลผล อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากนักศึกษาได้รับการ

จัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาทางการเมือง การปกครอง และหน้าที่พลเมืองอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด (ประภัสสร ทองยิทธิ, 2558) หลักสูตรต้องมีการบูรณาการกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การเลือกตั้งสถานศึกษาและ กิจกรรมจิตอาสา ซึ่งเอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับแนวคิด (วิชัย ต้นศิริ, 2559) นักศึกษาทาง สังคมศาสตร์มักมีความสนใจในประเด็นสาธารณะและมีทัศนคติที่เปิดรับต่อหลักการประชาธิปไตย ประกอบกับบริบท ของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ก็ส่งเสริมบทบาทความเป็นพลเมืองอย่างมี จิตสำนึกต่อส่วนรวม และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นริศ จันทวรรณ, 2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย:กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงระดับปริญญาตรีส่วนกลาง ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) สอดคล้อง กับงานวิจัย ของ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเป็นพลเมืองของนิสิตระดับปริญญา ตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเป็นพลเมืองอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ($\bar{X} = 4.20$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สำราญ วิเศษ, 2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) สอดคล้องกับงานวิจัย ของ (ศิวพร โพธิวิทย์, 2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นพลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในภาพรวมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)

2. เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สถาบันการศึกษา มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะแก่นักศึกษาที่มีอายุมากกว่า เช่น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มักมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วม ทางการเมืองมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด (พรศักดิ์ แผ้วผ่อง, 2557) ประสบการณ์การเรียน รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับระบอบประชาธิปไตยมีผลต่อการแสดงออกทางความคิด ในประเด็นสาธารณะและ ปรากฏการณ์ทางสังคม มักชอบเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ เช่น การเลือกตั้งสถานศึกษา หรือกิจกรรมจิตอาสาใน ชุมชน ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาบางแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมกิจกรรมเสวนาทางการเมืองหรือมีชมรม ประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง ก็มีผลต่อการหล่อหลอมนักศึกษาให้แสดงออกและนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิด (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, 2565) วิถีของประชาธิปไตยนั้นต้องตระหนักในบทบาทของตนในฐานะพลเมืองมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างเชิงพฤติกรรมและทัศนคติของนักศึกษาต่อระบอบประชาธิปไตยอย่างมี นัยสำคัญ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สำราญ วิเศษ, 2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย นครพนม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีเพศ ผลการเรียน ชั้นปี รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองต่างกัน มีความเป็นพลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

ความเป็นพลเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเป็นพลเมืองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยนิสิตหญิงมีความเป็นพลเมืองสูงกว่านิสิตชายในองค์ประกอบมีความเท่าเทียมกันและยอมรับความแตกต่าง นิสิตที่อยู่ต่างกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีความเป็นพลเมืองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในองค์ประกอบเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น และเข้าใจระบบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม โดยนิสิตกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความเป็นพลเมืองสูงกว่ากลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเป็นพลเมืองในทุกองค์ประกอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติระดับ 0.05

3. แนวทางในการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า มหาวิทยาลัยหรือคณะ ควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เช่น “การเปิดเวทีพลเมืองรุ่นใหม่” ให้นักศึกษาได้อภิปรายปัญหาสังคมร่วมกันในลักษณะของการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องสิทธิพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) การส่งเสริม “ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย” สามารถดำเนินการผ่านรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และค่านิยมที่ดีงามต่อระบอบประชาธิปไตย อาทิ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนอกจากนี้ควรปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและความเคารพในกติกาสังคม เช่น มีการบูรณาการกับการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา เช่น โครงการพัฒนาชุมชน หรือโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด (ปริญญา เทวนฤมิตรกุล, 2555) การศึกษาในยุคปัจจุบันควรให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของความเป็นพลเมืองที่สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เช่น นักศึกษาออกไปทำกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรภาคประชาชน เพื่อฝึกการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยแปลผล อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่าง มีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.05 ด้านชั้นปีที่กำลังศึกษา และสถาบันการศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.001 3) แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย พบว่าควรปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและความเคารพในกติกาสังคม เช่น มีการบูรณาการกับการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา หรือนำนักศึกษาออกไปทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรภาคประชาชน เพื่อฝึกการทำงานแบบมีส่วนร่วม เรียนรู้จากสถานการณ์จริง สำหรับข้อเสนอแนะมีดังนี้ 1) สาขาวิชาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมบูรณาการที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมทางสังคมและการเมืองอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการปรับปรุงรายวิชาให้เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติด้านประชาธิปไตยมากขึ้น 2) ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมปัจจัยเชิงบริบท อาทิ ครอบครัว

ชุมชน และสื่อ เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลภายนอกอย่างรอบด้าน 3) ควรพัฒนาเครื่องมือวัดความเป็นพลเมืองให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับพฤติกรรมจริง ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีพื้นฐานการเรียนรู้และบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน 2) ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่สามารถวัดพฤติกรรมพลเมืองได้อย่างลึกซึ้งและรอบด้านโดยควรเน้นการประเมินทั้งด้านความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมเชิงพฤติกรรมอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกตพฤติกรรมในกิจกรรมจำลองทางการเมือง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รัฐบาลควรสร้างกลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ อาทิ กำหนดนโยบายในการเปิดพื้นที่สาธารณะสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะนโยบาย ไปจนถึงการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ ควรส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมี "แพลตฟอร์มพลเมือง" (Citizen Platform) ที่ประชาชนสามารถเข้าถึง แสดงความคิดเห็น และติดตามความคืบหน้าได้อย่างโปร่งใส เพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความไว้วางใจต่อระบบการเมืองของประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ต้องกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของรศ.ดร. โอสถ ธินบางเตียว รศ.ดร.บุญอริ ยีหะ และ รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ผศ.ศณพพร แก้วแกมจันทร์ ผู้แปลบทคัดย่อ ขอขอบคุณประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ทุกท่านที่เสียสละเวลาในการสัมภาษณ์ให้แนวทางการพัฒนาพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ขอขอบคุณนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ามาตอบแบบสอบถาม รวมถึงขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่สนับสนุนทุนวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานพัฒนากฎหมายวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2560). ความเป็นพลเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นริศ จันทวรรณ. (2559). รายงานวิจัยความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงระดับปริญญาตรีส่วนกลาง. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 7(1), 103-113.
- ปรมต วรรณบวร และคณะ. (2560). รายงานวิจัยความเป็นพลเมืองเพื่อการพลเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประภัสสร ทองยิณดี. (2558). ประชาธิปไตย:แนวคิดและหลักเบื้องต้น. (ฉบับที่ 3). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ปริญญา เทวนฤมิตรกุล. (2555). การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง(Civic Education). กรุงเทพมหานคร: นามมีบุ๊คพับลิเคชันส์.

- พรศักดิ์ แก้วผ่อง. (2557). รายงานวิจัยการพัฒนาความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย ต้นศิริ. (2559). ศาสตร์การสอนความเป็นนักประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ศิวพร โพธิวิทย์. (2560). รายงานวิจัยความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำราญ วิเศษ. (2561). ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม. สาขารัฐประศาสนศาสตร์. นครพนม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2565). ประชาธิปไตย: คนไทยไม่เท่ากัน. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์อ่าน.